

SAMENVATTING

105106 - Klacht over begeleiding, onveilige schoolomgeving, leerlingdossier en communicatie; PO

Volgens klagster is de school tekortgeschoten in de begeleiding van haar dochter en is voor haar geen veilige schoolomgeving gecreëerd. Daarnaast is de school onzorgvuldig omgegaan met het leerlingdossier.

Als een leerling als zorgleerling wordt beschouwd mag van de school verwacht dat voor deze leerling een handelingsplan wordt opgesteld. Dit plan is pas laat opgesteld en bevat repressieve maatregelen. Niet is gebleken dat het plan beschrijft op welke wijze de school de leerling extra begeleiding biedt voor haar gedrags- en cognitieve problemen. Als de problemen blijven bestaan dient de school alternatieve oplossingen te zoeken.

Een school moet zorgen voor een veilige schoolomgeving. Deze verplichting geldt ook als leerlingen tussen de middag op school overblijven. Een gevoel van onveiligheid kan ontstaan door pestgedrag. Met een protocol kan een school deze problematiek hanteerbaar maken. Als er geen protocol is, dient anderszins inzichtelijk te zijn hoe met pestgedrag is omgegaan.

Een leerlingdossier bevat administratieve informatie en informatie ten behoeve van de onderwijskundige en algemene begeleiding van de leerling. Op grond van artikel 11 Wpo dient de school ouders te informeren over de vorderingen van een leerling. Als de school in het dossier schriftelijk vastlegt hoe de ouders zijn geïnformeerd maakt de school zowel voor zichzelf als voor ouders controleerbaar dat de informatieplicht is nageleefd. Ouders hebben inzage- en kopierecht wat betreft het leerlingdossier. Klacht gegrond.

ADVIES

inzake de klacht van:

mevrouw A te B, moeder van C, voormalig leerlinge van de openbare basisschool D te B, klagster tegen

de heer E, directeur van OBS D, verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 21 augustus 2011, aangevuld op 5 september 2011 heeft klagster op grond van de klachtenregeling van de betrokken school bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) een klacht tegen verweerder ingediend met de volgende inhoud:

Mevrouw A klaagt erover dat basisschool D is tekortgeschoten in de begeleiding van haar dochter C en voor haar geen veilige schoolomgeving heeft gecreëerd. Klagster klaagt er voorts over dat de school onzorgvuldig is omgegaan met het leerlingdossier van haar zoon en dochter, en onzorgvuldig met klagster heeft gecommuniceerd. Een en ander zoals is toegelicht in het klaagschrift.

De Commissie heeft de directeur van de school, eerstverantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, als verweerder aangemerkt. Het verweerschrift d.d. 7 september 2011 heeft de Commissie ontvangen op 14 september 2011.

Op verzoek van de Commissie heeft het bevoegd gezag de klachtenregeling die voor de school is vastgesteld, toegezonden.

Alle stukken zijn over en weer in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond ten overstaan van de uit twee leden bestaande Commissie plaats op 28 september 2011 te Utrecht. Na deze mondelinge behandeling is de voorzitter van de Commissie over de uitkomsten geconsulteerd en heeft deze ingestemd met het uit te brengen advies.

Partijen waren ter zitting aanwezig.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Tijdens het schooljaar 2008/2009 is C gewisseld van school. Zij zat toen in groep 4. Klaagster heeft OBS D tijdens het intakegesprek geïnformeerd dat C een psychologisch onderzoek had ondergaan en dat zij een SOVA-training (sociale vaardigheden) had gevolgd. C zou nog op ADHD worden onderzocht. Dat is gebeurd in oktober 2009 en uit het onderzoek bleek dat C ADHD en een negatief zelfbeeld heeft.

Klaagster heeft de school hiervan op de hoogte gesteld. Begin januari 2010 is C in aanwezigheid van klagster besproken in het interne zorgteam (IZT) van de school.

Met klagster is toen afgesproken dat C nogmaals een sociale vaardigheidstraining zou gaan volgen. C is in januari 2011 met een Kanjertraining begonnen. Nadat de school klagster in januari 2011 had geadviseerd om C niet langer tussen de middag op school te laten overblijven, heeft klagster C van de tussenschoolse opvang afgehaald. Omdat C zich onveilig voelde op OBS D heeft klagster besloten om haar dochter met ingang van 4 april 2011 op een andere school te plaatsen.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Begeleiding

Ter zitting heeft verweerder aangegeven dat de school C als zorgleerling beschouwde. Een zorgleerling is een leerling die extra hulp en begeleiding nodig heeft. Het kan zijn dat voor die extra hulp een rugzakje (leerling-gebonden financiering) wordt aangevraagd. Als deze financiering wordt toegekend is de school op grond van de wet verplicht om een handelingsplan op te stellen om de (sociaal-emotionele en/of cognitieve) ontwikkeling van de betrokken leerling te begeleiden. Hoewel C een zorgleerling was zonder rugzakje, mede omdat de school dit naar eigen zeggen niet nodig vond, had van de school verwacht mogen worden dat er ten behoeve van haar een handelingsplan was opgesteld. Wellicht niet meteen vanaf groep 4 maar wel in groep 5, nadat C vanwege gedragsproblemen was ingebracht in het IZT.

De Commissie stelt vast dat er na het IZT geen handelingsplan is opgesteld. Toen is wel afgesproken dat C een sociale vaardigheidstraining zou gaan volgen. Klaagster zou C hiervoor inschrijven. Alhoewel dit lang op zich heeft laten wachten en C volgens school op sociaal-emotioneel en cognitief vlak hulp nodig had, is niet gebleken dat de school zelf actie heeft ondernomen om hulp te organiseren. Uiteindelijk is er wel een handelingsplan opgesteld. De Commissie stelt op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting vast dat dit is gebeurd in groep 6, op 11 oktober 2010. In het plan zijn repressieve maatregelen opgenomen. Niet is gebleken dat het plan beschrijft op welke wijze de school

C extra begeleiding biedt voor haar gedrags- en cognitieve problemen. De school heeft wel bepaalde afspraken met C gemaakt, bijvoorbeeld in groep 5 dat ze op verzoek alleen mocht zitten en in groep 6 dat ze bij problemen in de pauze direct terecht kon bij haar leerkracht. Los van de vraag of daarmee de extra begeleiding is gegeven die C nodig had, staat vast dat de problemen bleven bestaan. Als het een school intern niet lukt om bepaalde (gedrags)problemen op te lossen, kan aan een externe deskundige om advies worden gevraagd. Dat is niet gebeurd. De school had kunnen aangeven dat de grenzen wat betreft de begeleiding van C waren bereikt. Ook dat is niet gebeurd. Verder is gebleken dat de school heeft aangegeven dat het niet zinvol was om C naar een school voor speciaal (basis) onderwijs te sturen omdat ze al in groep 6 zat. Om tot een dergelijke conclusie te komen zijn er volgens de Commissie meer argumenten nodig.

Alles overziend komt de Commissie tot de conclusie dat de school tekort is geschoten in de begeleiding van C. De klacht hierover is dan ook gegrond.

Veilige schoolomgeving

Iedere school heeft de inspanningsverplichting om een veilige schoolomgeving te creëren. Deze verplichting geldt ook als leerlingen tussen de middag op school overblijven. Dat blijkt uit artikel 45 van de Wet op het primair onderwijs (Wpo), waarin staat dat het bevoegd gezag zorg moet dragen voor een voorziening voor leerlingen om de middagpauze in een veilige en kindvriendelijke ruimte onder toezicht door te brengen.

Uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen blijkt dat C met name tijdens de vrije situaties betrokken was bij conflicten waar lichamelijk contact niet werd geschuwd. Gebleken is dat C en andere leerlingen zich als gevolg daarvan onveilig voelden. Doordat er sprake was van terugkerend hardhandig fysiek gedrag tussen leerlingen, al dan niet uitgelokt door bepaald gedrag van C, is er naar het oordeel van de Commissie sprake van pesten.

Onderdeel van de inspanningsverplichting om zorg te dragen voor een veilige schoolomgeving is dat een school zorgt dat er een pestprotocol is. In het pestprotocol kan worden aangegeven hoe pesten voorkomen kan worden, bijvoorbeeld door bepaalde gedragsregels af te spreken. Daarnaast behoort het protocol te voorzien in actiepunten c.q. een plan van aanpak indien er, ondanks het hanteren van gedragsregels, toch sprake blijkt te zijn van pesten. Het moet bovendien duidelijk zijn wie er bij het oplossen van het pestprobleem worden betrokken. De Commissie stelt vast dat er op de school wel gedragsregels werden gehanteerd maar dat er geen pestprotocol bestond toen C op school zat. De Commissie heeft met instemming kennis genomen van het feit dat er inmiddels wel een pestprotocol is. Het is van belang dat ouders kennis kunnen nemen van dit protocol. Dat kan bijvoorbeeld door het te plaatsen op de website van de school. Omdat dit voor zover bekend, niet het geval is, zal de Commissie daarover een aanbeveling doen.

Als pestproblematiek op individueel niveau wordt aangepakt dan dient hierover gerapporteerd te worden in het leerlingdossier, zodat duidelijk is wat er aan de hand is en wat de school er aan doet. Dat is niet gebeurd. Voor zover de Commissie heeft kunnen vaststellen bestond de aanpak van de school eruit dat C tijdens de pauze naar de leerkracht kon gaan als er problemen waren. Naar aanleiding van de onveilige situatie tijdens de overblijf heeft de school klaagster dringend geadviseerd om haar dochter van de overblijf te halen. Door de oplossing van het probleem bij klaagster te leggen heeft de school onvoldoende inhoud gegeven aan de op haar rustende verplichting om ook tijdens de overblijf een veilige omgeving te creëren.

De Commissie concludeert dat de school de pestproblematiek onvoldoende adequaat heeft aangepakt en dat de school daardoor onvoldoende heeft zorg gedragen voor een veilige schoolomgeving voor C. De klacht daarover is dan ook gegrond.

Leerlingdossier

Het leerlingdossier bestaat meestal uit twee componenten, de leerling-administratie en een meer inhoudelijk gedeelte, gericht op onderwijskundige en begeleidingsaspecten. Met de leerling-administratie wordt voldaan aan de wettelijke verplichting tot het voeren van een overzichtelijke administratie van de inschrijving, de uitschrijving en het verzuim van de leerling (artikel 6, lid 1 van het

bekostigingsbesluit Wpo). Het inhoudelijk deel bevat rapporten, uitslagen van toetsresultaten, gegevens uit het leerlingvolgsysteem, verslagen van gesprekken met ouders en afspraken die er over de leerling zijn gemaakt. Het betreft informatie ten behoeve van de onderwijskundige en algemene begeleiding van de leerling.

Op grond van artikel 11 Wpo dient de school ouders te informeren over de vorderingen van een leerling. De school kan actief invulling geven aan deze plicht, bijvoorbeeld door gesprekken te voeren met ouders. Door een en ander schriftelijk vast te leggen in het leerlingdossier maakt de school zowel voor zichzelf als voor ouders controleerbaar dat de informatieplicht is nageleefd.

Ouders hebben op grond van artikel 35 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) recht tot inzage in al deze gegevens. Ook bestaat er op grond van artikel 39 Wbp kopierecht, dat wil zeggen dat er tegen een vergoeding (van maximaal 5,00 euro) door de ouders kopieën van de gegevens gemaakt mogen worden.

Op grond van de stukken en hetgeen tijdens de zitting naar voren is gebracht stelt de Commissie vast dat het leerlingdossier van C een onvoldoende adequaat beeld geeft van de onderwijskundige ontwikkelingen van C en de zorg die de school haar heeft geboden. Zo staat onweersproken vast dat het dossier geen verslagen bevat van de (ouder)gesprekken en dat het dossier nauwelijks informatie bevat over de begeleiding van C.

Het dossier heeft klaagster mogen inzien. Zij heeft echter geen kopie mogen maken van het dossier, hetgeen in strijd is met de wettelijke regels.

Op grond van het bovenstaande oordeelt de Commissie dat de klacht over het leerlingdossier gegrond is.

Communicatie

Tijdens het intakegesprek heeft de school klaagster erop gewezen dat het op de school gebruikelijk is dat er een afspraak wordt gemaakt als iemand een gesprek wil voeren. Daarnaast is de afspraak gemaakt dat de IB'er aanwezig zou zijn bij alle gesprekken tussen klaagster en de leerkracht. Als een school besluit om een dergelijke afspraak te maken dan mag verwacht worden dat deze wordt nagekomen. Klaagster heeft ter zitting onweersproken aangegeven dat zij in groep 6 regelmatig sprak met de leerkracht maar dat de IB'er daar nooit bij aanwezig was.

Alhoewel er regelmatig contact was tussen klaagster en de leerkracht is niet gebleken dat de school op enig moment schriftelijk heeft vastgelegd wat er was besproken en of er acties ondernomen zouden worden. Pas in oktober 2010 is er een handelingsplan opgesteld. Echter niet is gebleken dat dit plan werd geëvalueerd en/of geactualiseerd. Het handelingsplan is ook niet aan klaagster gestuurd terwijl het, zeker als een leerling extra begeleiding krijgt, van belang is dat er geen misverstanden ontstaan over wat er gaat gebeuren. Misverstanden kunnen voorkomen worden door wat is besproken, vast te leggen en voor akkoord en/of gezien te laten tekenen. Om diezelfde reden had de school klaagster een kopie van het IZT-verslag moeten sturen. Dat is niet gebeurd. Gezien het vorenstaande oordeelt de Commissie dat de klacht over onzorgvuldige communicatie gegrond is.

4. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht over de begeleiding, de klacht over de onveilige schoolomgeving, de klacht over het leerlingdossier en de klacht over de communicatie gegrond zijn.

5. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van OBS D aan:

1. er zorg voor te dragen dat de leerlingdossiers een getrouw en actueel beeld geven van de ontwikkelingen van de leerling;
2. er zorg voor te dragen dat er, indien niet aanwezig, beleid wordt geformuleerd ten aanzien van verslaglegging;
3. om het pestprotocol gemakkelijk toegankelijk te maken voor ouders, bijvoorbeeld door het te plaatsen op de website van de school.

Aldus gedaan te Utrecht op 27 oktober 2011 door mr. P.H.C.M. Schoemaker, voorzitter,
W. Happee en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van mr. A.A. Veraart, secretaris.

mr. P.H.C.M. Schoemaker
voorzitter

mr. A.A. Veraart
secretaris